

Nr 10

Försvarsutskottets betänkande med anledning av propositionen 1974:17 med förslag till lag om ransonering av stadsgas.

I propositionen 1974:17 har Kungl. Maj:t (handelsdepartementet) föreslagit riksdagen att anta ett i propositionen framlagt förslag till lag om ransonering av stadsgas.

Utskottet

Bestämmelser om reglering av stadsgas kan utfärdas med stöd av allmänna ransoneringslagen (1954:280). Allmänna ransoneringslagen gäller förnödenheter av alla slag och kan alltså i och för sig användas för att genomföra en gasransonering. Med stöd av lagen kan föreskrivas bl. a. att förnödenhet får användas endast för de ändamål, på de villkor och med de begränsningar som föreskrivs av Kungl. Maj:t eller myndighet som Kungl. Maj:t bestämmer. Den som överträder föreskrift eller villkor som har meddelats med stöd av lagen kan dömas till dagsböter eller fängelse i högst sex månader.

Beträffande gas liksom elektrisk kraft kan en effektiv ransonering knappast genomföras om det inte finns möjligheter att ålägga förbrukare att betala särskild avgift för vad som har uttagits utöver medgiven mängd.

Riksdagen har den 11 december 1973 antagit förslag till lag om förbrukningen av elektrisk kraft (prop. 1973:205, FöU 1973:29, rskr 1973:368). Lagen (1973:901) innehåller bemyndigande för Kungl. Maj:t att förordna om överuttagningsavgift och gäller till utgången av november 1974.

I propositionen föreslås som komplettering av allmänna ransoneringslagen en lag som gör det möjligt att vid ransonering av stadsgas ta ut en särskild avgift av den som har förbrukat för mycket gas. Lagen föreslås gälla till utgången av november 1974.

Även om det för dagen inte är aktuellt att införa ransonering av stadsgas anser utskottet det vara motiverat att den särskilda ransoneringsberedskapen hålls hög även beträffande gas. Bedömningarna under hösten 1974 blir avgörande för beredskapsnivån efter november 1974. Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag.

Vid behandlingen av frågan om reglering av förbrukningen av elektrisk kraft framhöll försvarsutskottet vikten av att man så långt möjligt har rättvisa utgångspunkter om man tvingas påbjuda inskränkningar av olika slag (FöU 1973:29 s. 2).

Utskottet förutsätter att erfarenheterna av den nu aktuella fredskrisen bearbetas och utnyttjas för planeringen av försörjningsberedskapen. När det gäller den administrativa beredskapen inom försörjningsområdet finns

det – som uttalades i propositionen 1973:205 (s. 7) – anledning att överväga om allmänna ransoneringslagen behöver kompletteras eller ändras.

Med hänvisning till det anförda hemställer utskottet
att riksdagen antar förslaget till lag om ransoneringslag av stadsgas.

Stockholm den 26 februari 1974

På försvarsutskottets vägnar

PER PETERSSON

Närvarande: herrar Petersson i Gäddvik (m), Gustavsson i Eskilstuna (s), Gustafsson i Stenkyrka (c), Gustafsson i Uddevalla (s), Pettersson i Kvänum (c), Gustavsson i Ängelholm (s), Karl Bengtsson i Varberg (fp), fru Sundström (s), herrar Brännström (s), Virgin (m), Gustavsson i Nässjö (s), Gernandt (c), Olsson i Asarum (s), Björk i Gävle (c) och fru Ekelund (c).